

*Püsök Sarolta*¹:

**Előszó a
Tovább lépés válsághelyzetekből, avagy „Jabbók-révi” tusakodásaink
című konferencia tanulmányaihoz**

A Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar 2021. október 28–30-án a fenti címmel rendezett nemzetközi konferenciát. Az előadók a kar saját tanárai és doktoranduszai mellett a partnerintézményekből érkeztek: Selye János Tudományegyetem/Komárom, Pápai Református Teológiai Akadémia, Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara/Budapest és Pedagógiai Kara/Nagykőrös.

A konferencia ötlete a pandémia okozta válsághelyzetből fakadt, a kiútkeresés céljával. A pandémia miatt egy időre megtorpant a világ, és a félelmek, bosszantó új helyzetek, váratlan kihívások utáni tovább lépés mikéntje közös kérdésünk. A mostani válsághelyzet csak egy a sorban, hiszen mind a közös történelmünkben, mind az egyes emberek életében számos hasonló példát találunk. A konferencia célja az volt, hogy a közösségi és egyéni válsághelyzetek nyomán olyan pozitív tovább lépési lehetőségekre mutasson rá a panasz kultúra folytatása helyett, amelyek követhető példák, bátorításul szolgálnak kortársainknak.

A teológusok számára az ősatyák korából származó történet, Jákob Jabbók-révi tusakodása (1Móz 32,23–33) jól szimbolizálja a nehéz életszakaszból kivezető, áldáshozó utat. Elérkezik a folyóhoz, az innenső oldalon már nincs visszaút, az apósa családjától

¹ Egyetemi docens, BBTE, Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar;
e-mail: sarolta.pusok@ubbcluj.ro.

végleg elvált, ahol némi csalással kellett vagyont szereznie, ráadásul kedvenc felesége is önkényesen vette magához családjuk házi bálványait, ha már nem kapták meg a joggal remélt atyai áldást. A visszatérés útja lezárult. A folyó túlsó oldalán pedig a régmúlt kísért, az ifjúkori család következményétől retteg, fél, hogy az elsőszülöttségi jogtól megfosztott Ézsau haragja még mindig nem csillapodott. Két útszakasz mezsgyéjén, a lezárt közelmúlt és a le nem zárt régmúlt miatt bizonytalan közeljövő szorításában ugyan mi hozhat enyhülést, mi képes feszültséget oldani? A legtöbb ember számára ismerős élethelyzet, kegyetlen életérzés, amikor visszaút már nincs, de nem tudhatja, hogy mit rejt a jövő, amely legalább ugyanannyira fenyegető. Jákób életében a Jabbók révénél érkezett el az a pillanat, amikor akár visszapillantott, akár előre tekintett, döbbsen szembesült a bűn egzisztenciális tényével. Itt már részletkérdés, és nem is a leglényegesebb szempont, hogy pontosan ki és mit vétett, ki mit tett hozzá a kialakult helyzethez, hiszen sokat lehetne ragozni, hogy maga Jákób vagy az őt ösztönző, felbujtó anyja vagy a családját idegen, bálványimádó asszonyokkal megbotráncoztató Ézsau miatt történt az első csalása. Arról is lehetne elmélkedni, hogy az őt többszörösen átverő, ígéreteit be nem tartó após vagy az őt megillető jussot magának kétes utakon kiharcoló vő volt a hibás. A révhez érkező ember a következményeket, a minden irányból fenyegető haragot, a kétségbeejtő helyzetet érzékeli, válságba jutott. A jákóbi történetben a válságkezelés különös, de egyetlen igazán hatékony módját látjuk. A sötét éjszakában, amikor az árnyak is nagyobbak látszanak, amikor végképp hatalmába kerítené a páni félelem, Isten az ő angyalát küldi hozzá, akivel egész éjjel tusakodik. A viaskodásuknak fizikai, külső nyoma is marad, hogy ne feledje a történeteket. A pszichológia nyelvén azt mondhatjuk, hogy a lelki vívódások szomatizálódtak, mert reggelre sántít, a birkózás nyoma meglátszik rajta. Ugyanakkor a hajnalhasadás lelki értelemben a reménység megjelenségét szimbolizálja, hiszen áldást kér és kap a különös küzdőféltől. *Csalóról*, azaz Jákóbról, Izráelre, az *Úr küzd* névre cseréli Isten a nevét, mintha csak azt mondaná, hogy megbocsáttattak a te bűneid, megbékéltél az Úrral, eredj tovább. Korántsem jelenti ez azt, hogy minden problémája egyszerűen megoldódott, hiszen kusza emberi kapcsolatainak a szálait még ezután kell kibogoznia, és a további bibliai részekben hosszan olvashatunk arról, hogy Ézsauval miként zajlik le a megbékélés folyamata, hogyan kezd új életet és küzd meg az új kihívásokkal a szülőföldjén... de egy biztos, az Istenhez fűződő kapcsolatért sikeresen megküzdött, a folyón győztesként, Istenével kisimított viszonyban kelhet immár át.

Saját közös történelmünk, egyéni életutunk tele van a fentihez hasonló válsághelyzetekkel, amikor a múlt és jelen szorításából kiutat keresünk. A konferencián elhangzott előadások a maguk módján hozzájárulnak a kiút kereséséhez, ahhoz, hogy az örök ember elég erős legyen megküzdeni elsősorban az Isten–ember és emberközi kapcsolataiban jelentkező gubancok kisimításával, hogy ezt követően az összekuszálódott körülményekkel is meg tudjon küzdeni. A pasztorálpszichológia területéhez tartozó előadások az alábbi tematikákat dolgozták fel: a Covid-19-járvány következményeinek reflexiója a pasztorációban, önérték megtalálása, reziliens működés, a hivatásszemélyiség támogatása, válságkezelés formái a tehetséggondozásban, válságkezelés gyász idején és két előadás az írásterápiáról. A pedagógiai előadások egyfelől az élménypedagógia, másfelől a bibliai történetek szerepéről beszéltek a válságkezelés folyamatában. A történeti tematikák a valdensek világába és az óromániai magyar szórványokba kalauzolták a hallgatóságot. A biblika-előadás Krisztus tanítványainak félelemlegyőzéséről értekezett. A rendszeres teológus Makkai Sándor kilencven éve megjelent tanulmányának időszerűségét mutatta fel, és ismertette az abban megfogalmazott válságkezelés egészséges lépéseit. A konferenciakötet terjedelmi okokból a fenti témakörből nyolc előadás írott változatát közli az olvasók számára.